

ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับการรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกร ผู้ปลูกข้าวในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

Factors influencing obtaining Good Agricultural Practice Certification of Rice Growers in Phrao District, Chiang Mai Province

อรัญ บุญญะนิต¹ และ รุจ ศิริสัญลักษณ์^{1*}

Aran Bunyanit¹ and Ruth Sirisunyaluck^{1*}

บทคัดย่อ: การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่เข้าร่วมโครงการเกษตรที่ดีในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับรองเกษตรที่ดีของผู้ปลูกข้าว ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อการปฏิบัติตามระบบเกษตรที่ดีของผู้ปลูกข้าว ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียน จำนวน 1,799 รายกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ได้จำนวนตัวอย่าง 350 ราย โดยผู้วิจัยใช้วิธี Proportional Stratified Sampling เพื่อสุ่มจำนวนประชากรแบบง่ายเพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างที่มีสัดส่วนตามที่กำหนด แบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับรอง จำนวน 300 ราย และกลุ่มที่ไม่ได้รับรองจำนวน 50 ราย โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกผลการศึกษพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 64.30 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 57.08 ปี มีประสบการณ์ในการปลูกข้าวระหว่าง 21-30 ปี มีรายได้จากการขายผลผลิตมากกว่า 40,000 บาทในการผลิตที่ผ่านมา และมีพื้นที่ปลูกข้าวอยู่ระหว่าง 11-20 ไร่ โดยเกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวในระดับมากมีทัศนคติต่อระบบการจัดการคุณภาพเกษตรที่ดีสำหรับข้าวในเชิงบวก เกษตรกรมีปัญหและอุปสรรคในการปฏิบัติตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประเด็นปัญหาที่สำคัญ คือ ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ สำหรับข้อเสนอแนะของเกษตรกร คือ เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐช่วยเหลือด้านราคาผลผลิต และช่วยลดต้นทุนการผลิต

คำสำคัญ: เกษตรที่ดี, เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

ABSTRACT: The objective of this research were to study the basic socio-economic and personal characteristics of rice growers in Phrao district, Chiang Mai province, the factors affecting obtaining good agricultural practice certification of rice growers, and the problems, obstacles and suggestions of farmers on good agricultural practice of rice growers. The target population of the study consisted of 1,799 registered farmers. The sample size was determined by using Taro Yamane formula at a number of 350 samples. The researchers using the Proportional Stratified Sampling and divided into 300 certified groups and 50 non-certified groups. Structured questionnaire was used as a tool for data collection as well as data analysis was accomplished by using descriptive statistics and logistic regression analysis. The results of study found that most farmers were males (64.30%), aged of 57.08 years old, having experiences in rice between 21-30 years, rice revenue of more than 40,000 Baht in the past year, and there are 11-20 rai of rice fields, farmers have good knowledge about good agricultural practices for rice and positive attitude towards good agricultural quality management

¹ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

Faculty of Agriculture, Chiang Mai University, Chiang Mai, Thailand

* Corresponding author: kunlanan.j@gmail.com

system suitable for rice. In relation to problems and obstacles of farmers on good agricultural practice for rice, overall, it showed at high level. The key problem issues were: high cost of production and declining of price. Additionally, the suggestions of farmers revealed that most farmers required the government agencies to assist the aspects of price and reduction of production costs.

Keywords: Good Agricultural Practice, rice grower

บทนำ

ปัจจุบันประชากรโลกและในประเทศไทยมีความต้องการบริโภคอาหารที่ปลอดภัยและอาหารเพื่อสุขภาพมากขึ้น ผู้บริโภคจึงให้ความสำคัญต่อกระบวนการผลิตจะต้องมีความปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดเกิดความยั่งยืนเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ข้าวเป็นอาหารหลักของประชากรไทยและเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เล็งเห็นความสำคัญและมุ่งเน้นส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกข้าวตามระบบ GAP เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงของอันตรายที่เกิดขึ้นระหว่าง การเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพปลอดภัยต่อผู้บริโภค (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2556) จังหวัดเชียงใหม่ประชากรในหลายพื้นที่มีการปลูกข้าวเป็นอาชีพหลัก และได้รับการสนับสนุนให้มีการรับรองระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ที่มีการปลูกข้าวมากที่สุด เกษตรกรได้รับการส่งเสริมให้มีการขอการรับรองการปฏิบัติตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวแต่ยังมีเกษตรกรบางรายได้รับการรับรองและบางรายไม่ได้รับการรับรอง(กองตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน, 2559) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการได้รับการรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกร ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการได้รับการรับรองเพื่อเป็นแนวทางแก่งานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนส่งเสริมให้กับเกษตรกรที่มีความสนใจที่จะเข้าร่วม

โครงการระบบเกษตรที่ดี และได้รับการรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวต่อไป

วิธีการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ปีการผลิต พ.ศ. 2559 จำนวน 1,799 ราย แบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการรับรอง 1,689 ราย และกลุ่มที่ไม่ได้รับการรับรอง 110 ราย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1973) โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนในระดับ 0.05 ได้ตัวอย่างจำนวน 350 ราย และได้ทำการคำนวณสัดส่วนของจำนวนตัวอย่างในกลุ่มผู้ที่ได้รับการรับรองและไม่ได้รับการรับรองโดยใช้วิธี proportional stratified sampling (กัลยา, 2542) และได้คำนวณโดยใช้วิธีคิดเป็นค่าร้อยละเพื่อคำนวณหากลุ่มประชากรเพื่อให้ได้ตามสัดส่วนที่กำหนดซึ่งได้จำนวนตัวอย่างในกลุ่มที่ได้รับการรับรอง 300 ราย และกลุ่มที่ไม่ได้รับการรับรอง 50 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิดและปลายปิดวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับการรับรองเกษตรที่ดีของผู้ปลูกข้าว ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อการปฏิบัติตามระบบเกษตรที่ดีของผู้ปลูกข้าว

ผลการศึกษาและวิจารณ์

การศึกษาพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสบการณ์ในการปลูกข้าวเฉลี่ย 28.66 ปี มีรายได้จากการขายผลผลิตข้าวในรอบปีการผลิตที่ผ่านมา มากกว่า 40,000 บาท ส่วนใหญ่มีพื้นที่การปลูกข้าวอยู่ระหว่าง 11-20 ไร่ ใช้แรงงานเฉลี่ย 5.98 ราย ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของหน่วยงานภาครัฐ โดยได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเฉลี่ย 1.76 ครั้ง/ปี เกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าว เฉลี่ย 1.66 ครั้ง/ปี จะเห็นได้ว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีศักยภาพในการเรียนรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกรมการข้าว เพื่อสามารถผลิตข้าวให้ตรงตามมาตรฐานได้กำหนด จึงมีแนวโน้มและโอกาสที่จะได้รับการรับรองตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าว

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับการรับรองและไม่ได้การรับรองตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก เพื่อใช้หาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระหลายตัว และตัวแปรตาม 1 ตัวแปร โดยใช้ตัวแปรอิสระทั้งหมด 13 ตัว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปลูกข้าว รายได้จากการขายผลผลิต ขนาดของพื้นที่ปลูกข้าว จำนวนแรงงานที่ใช้ในการปลูกข้าว การได้รับข้อมูลข่าวสาร การได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร การเข้ารับการฝึกอบรม ความรู้เกี่ยวกับระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าว ทศนคติต่อระบบการจัดการคุณภาพเกษตรที่ดีสำหรับข้าว ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าว ส่วนตัวแปรตาม คือ การได้รับการรับรองการปฏิบัติทางระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าว แบ่งเป็น กลุ่มที่ได้รับการรับรองและกลุ่มที่ไม่ได้รับการรับรองตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าว ได้ผลการวิเคราะห์ แสดงดัง Table 1

Table 1 Logistic regression analysis of significant independent variables and good agricultural practices for rice certification

Logistic Regression Analysis	Model					
	B	S.E.	Wald	df	Sig	Exp(B)
1. Sex	-.246	.365	.453	1	.501	.782
2. Age	-.073	.046	2.556	1	.110	.930
3. Education	.019	.397	.002	1	.962	1.019
4. Experience on rice	.077	.029	6.853	1	.009 [*]	1.080
5. Income	.000	.000	4.871	1	.027 [*]	1.000
6. Agricultural Land	-.153	.042	13.331	1	.000 [*]	.858
7. Number of Labors used to produce rice	-.047	.038	1.529	1	.216	.954
8. Getting information	.218	.191	1.301	1	.254	1.243
9. Receiving advice from the Extension worker	.293	.418	.492	1	.483	1.341
10. Training on Good Agricultural Practice	.091	.421	.047	1	.829	1.095
11. Knowledge of good agricultural practice system for rice	-.308	.100	9.428	1	.002 [*]	.735
12. Attitudes towards good agricultural quality management system for rice	1.327	.382	12.061	1	.001 [*]	3.769
13. Problems and obstacles	-1.284	.371	11.965	1	.001 [*]	.277
Constant	7.760	3.846	4.071	1	.044	2345.472

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับการรับรองเกษตรที่ดีของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว พบว่ามีปัจจัย 6 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการได้รับการรับรองระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือต่ำกว่า ซึ่งสามารถนำมาอธิบายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ประสบการณ์ในการปลูกข้าวของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีผลเชิงบวกต่อการได้รับการรับรองตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวแสดงได้ค่า B = .077 และค่า Exp(B) = 1.080 หมายความว่า เกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการปลูกข้าวมากขึ้นมีโอกาสที่จะได้รับการรับรองตามระบบเกษตรที่ดี

สำหรับข้าวมากกว่าเกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการปลูกข้าวน้อยกว่าทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรที่มีประสบการณ์มากมีความรู้ มีทักษะ และ ความชำนาญในการปฏิบัติงานจึงทำให้เกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการปลูกข้าวมากได้รับการรับรองมากกว่า นิรมล และรุจ (2561) ศึกษาเรื่องศักยภาพการผลิตกุหลาบเชิงพาณิชย์ของเกษตรกรบ้านบว-เตี้ย อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ รายงานว่า ประสบการณ์ในการปลูกกุหลาบของเกษตรกรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพในการผลิตกุหลาบเชิงพาณิชย์ หากเกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกกุหลาบมากก็จะมีศักยภาพในการผลิตกุหลาบมากกว่าเกษตรกรที่มีประสบการณ์น้อย

2. รายได้จากการขายผลผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีผลเชิงบวก ต่อการได้รับการรับรองตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าว แสดงได้จากค่า $B = .000$ และ ค่า $\text{Exp}(B) = 1.000$ อธิบายได้ว่า เกษตรกรที่มีรายได้จากการขายผลผลิตมาก จะมีแนวโน้มในการได้รับการรับรองตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าว มากกว่าเกษตรกรที่มีรายได้จากการขายผลผลิตน้อย อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรที่มีรายได้จากการขายผลผลิตมากขึ้น มีเงินทุนในการซื้อปัจจัยการผลิต ทำให้สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข จึงได้รับการรับรอง

3. ขนาดพื้นที่ในการปลูกข้าวของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีผลเชิงลบ ต่อการได้รับการรับรองตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าว แสดงได้จากค่า $B = -.153$ และค่า $\text{Exp}(B) = .858$ หมายความว่า เกษตรกรที่มีพื้นที่มากขึ้นจะมีโอกาสที่ได้รับการรับรองตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวน้อยกว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่น้อย อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่น้อยสามารถบริหารจัดการแปลงได้ง่ายกว่า และมีจำนวนแรงงานพอเหมาะกับการปลูกข้าว ทำให้บริหารจัดการได้ง่าย ส่งผลให้ได้รับการรับรองจากงานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรขนาดพื้นที่ปลูกข้าวของ

นราศิณี และคณะ (2560) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร ตำบลแม่หอพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ รายงานว่าขนาดของพื้นที่ผลิตพืชที่เกษตรกรมีอยู่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการยอมรับการทำเกษตรอินทรีย์

4. ความรู้เกี่ยวกับระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีผลเชิงลบ ต่อการได้รับการรับรองตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าว แสดงได้จากค่า $B = -.308$ และค่า $\text{Exp}(B) = .735$ หมายความว่า เกษตรกรที่มีความรู้เกี่ยวกับระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวมักขึ้น มีโอกาสที่จะได้รับการรับรองตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวน้อยกว่าเกษตรกรที่มีความรู้ต่ำ การศึกษาค้นคว้าพบว่าการศึกษามากขึ้น มีประสบการณ์มากกว่า เกษตรกรที่มีความรู้ต่ำ มีประสบการณ์มากกว่า เกษตรกรที่มีความรู้มาก โดยเกษตรกรที่มีความรู้ต่ำเป็นผู้มีรายได้มาก มีการได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่มากกว่า และเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติได้ครบขั้นตอนมากกว่า จึงส่งผลให้เกษตรกรที่มีความรู้ต่ำได้รับการรับรอง ขัดแย้งกับการศึกษาของ จารุวรรณ และคณะ (2560) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเกษตรที่ดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยของเกษตรกรในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ทาเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ รายงานว่าเกษตรกรปลูกผักปลอดภัยที่มีความรู้เกี่ยวกับเกษตรที่ดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยมากขึ้น จะมีการยอมรับเกษตรที่ดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยเพิ่มขึ้น ทำให้เกษตรกรสามารถปลูกผักปลอดภัยได้ตามมาตรฐานของระบบการปลูกผักปลอดภัยที่กำหนดของโครงการหลวงแม่ทาเหนือ

5. ทักษะคติต่อระบบการจัดการคุณภาพเกษตรที่ดีสำหรับข้าว ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีผลเชิงบวก ต่อการได้รับการรับรองตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าว แสดงได้จากค่า $B = 1.327$ $\text{Exp}(B) = 3.769$ โดยประเด็นที่เกษตรกรเห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ เกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ GAP ควรได้รับ

การอบรมเกี่ยวกับระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการ หมายความว่า เกษตรกรที่มีทัศนคติต่อระบบการจัดการคุณภาพเกษตรที่ดีสำหรับข้าวมากขึ้น มีโอกาสที่จะได้รับการรับรองตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวมากกว่าเกษตรกรที่มีทัศนคติในระดับน้อยกว่า อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรที่มีทัศนคติที่ดีจะสนใจสิ่งที่ตนเองชอบ ทำให้เกษตรกรอยากเรียนรู้ และมีแนวโน้มที่จะนำความรู้ที่มีไปประยุกต์ใช้และการนำไปปฏิบัติ สอดคล้องกับการศึกษาของ เกรียงไกร และภาณุพันธุ์ (2561) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองส่งออกในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ รายงานว่าเกษตรกรที่มีทัศนคติที่ดีต่อปุ๋ยอินทรีย์มากขึ้นจะมีการยอมรับการผลิตปุ๋ยอินทรีย์มากกว่าเกษตรกรที่มีทัศนคติเกี่ยวกับปุ๋ยอินทรีย์น้อย

6. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวมีผลเชิงลบต่อการได้รับการรับรองตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวแสดงได้จากค่า $B = -1.284$ และค่า $\text{Exp}(B) = .277$ หมายความว่า เกษตรกรที่มีปัญหามากขึ้นจะมีโอกาสที่จะได้รับการรับรองตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวน้อยกว่าเกษตรกรที่มีปัญหาและอุปสรรคน้อย จากการศึกษาครั้งนี้เกษตรกรที่มีปัญหาและอุปสรรคมากคือเกษตรกรที่มีรายได้จากการขายผลผลิตน้อยส่งผลให้เกษตรกรขาดเงินทุนในการจ้างแรงงาน มีพื้นที่ในการปลูกข้าวที่มากเกินไปทำให้ไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง ได้เข้ารับการฝึกอบรมน้อยทำให้ไม่เข้าใจถึงวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องตามข้อกำหนดจึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามระบบเกษตรที่ดีได้ และไม่ได้รับการรับรอง สอดคล้องกับการศึกษาของ นราศิณี และคณะ (2560) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร ตำบลแม่หอพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ รายงานว่าปัญหา

และอุปสรรคของเกษตรกรที่มีต่อการทำเกษตรอินทรีย์เป็นเรื่องยุ่งยาก เกษตรกรมีความรู้น้อย การควบคุมศัตรูพืชทำได้ยาก ต้องใช้เวลานานในการดูแลพืชที่ปลูก และไม่สามารถทำตามขั้นตอนการทำเกษตรอินทรีย์ได้ทุกประเด็น

สรุป

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับการรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์ต่อการได้รับการรับรองของเกษตรกร ได้แก่ประสบการณ์ในการปลูกข้าว รายได้จากการขายผลผลิต ขนาดของพื้นที่ปลูกข้าว ความรู้เกี่ยวกับระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าว ทัศนคติต่อระบบการจัดการคุณภาพเกษตรที่ดีสำหรับข้าว ปัญหาและอุปสรรค โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ อยู่ในระดับมาก มีทัศนคติต่อระบบการจัดการคุณภาพเกษตรที่ดีอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และมีการปฏิบัติตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวอยู่ในระดับมาก ด้านปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ในภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับมาก การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการสร้างทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าว ให้กับกลุ่มเกษตรกรก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการ เพื่อให้เกษตรกรได้เห็นความสำคัญในขั้นตอนการปฏิบัติตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าว และส่งผลดีกับตัวเกษตรกรเอง เช่น เมื่อปฏิบัติตามระบบเกษตรที่ดีสำหรับข้าวมีความปลอดภัยทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค ทำให้ได้ผลผลิตที่ตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ส่งผลให้ผลผลิตมีราคาที่แตกต่างจากผลผลิตข้าวทั่วไป และได้การรับรองตามระบบมาตรฐานต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กองตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน. กรมการข้าวกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2559. ทะเบียนมาตรฐานข้าว. www.dric.ricethailand.go.th ค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2560
- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2542. การวิเคราะห์สถิติ: สถิติเพื่อการตัดสินใจ. พิมพ์ครั้งที่ 4. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เกรียงไกร แสนพลหาญ และภาณุพันธุ์ ประภาติกุล. 2561. ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองส่งออกในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่. แก่นเกษตร. 46 (ฉบับพิเศษ 1) : 152-153.
- จาวรรณพุดัน, สุรพลเศรษฐบุตร, วรทัศน์ อินทรคัมพร และ ธนะชัย พันธุ์เกษมสุข. 2560. ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเกษตรที่ดีเหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยของเกษตรกรในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ทาเหนือ จังหวัดเชียงใหม่. เกษตร. 33: 397-404.
- นราศิณี แก้วไหลมา, สุรพลเศรษฐบุตร, บุศรา ลิ้มนิรันดร์กุล และประทานทิพย์ กระมล. 2560. ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร ตำบลแม่หอพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. เกษตร. 33: 387-395.
- นิรมล ลี และรุจ ศิริสัญลักษณ์ . 2561. ศักยภาพการผลิตกุหลาบเชิงพาณิชย์ของเกษตรกรบ้านบวกเตย อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่. เกษตร. 34: 101-110.
- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรแห่งชาติ. 2556. "การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทย". กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร, 10900.
- Yamane, T. 1973. Statistics: An Introductory Analysis. 3rd ed. Harper and Row, New York.